

PROFESOR KUČERA PĚTAOSMDESÁTILETÝ

doc. MUDr. Richard Reif, CSc.

Urologická klinika FN a LF UP, Olomouc

Před pětaosmdesáti lety, 7. listopadu 1918, se narodil prof. MUDr. Jan Kučera, DrSc., jeden ze zakladatelů československé urologie, první přednostou a zakladatel Urologické kliniky FN a Katedry urologie LF UP v Olomouci. Jako olomoucký rodák se po maturitě na Slovanském gymnáziu rozhodl pro studium lékařství. Vysokoškolská studia mu však, jako mnoha jiným, přerušila nacistická okupace.

Během II. světové války se od medicíny neodloučil, po otevření vysokých škol urychleně skládal zkoušky a studia ukončil promoci na LF MU v Brně dne 4. 4. 1946. Od 1. 6. 1946 nastoupil jako sekundární lékař nově ustavené chirurgické kliniky. Již koncem roku 1948 se pracovitý a snaživý MUDr. Jan Kučera stává odborným asistentem. Má právě 30 let, věnuje se všeobecné chirurgii se zaměřením na urologii, která se postupně stává jeho koníčkem. V r. 1955 je prvním docentem, habilitovaným na klinice prof. Rapanta a je pověřen vedením jejího urologického pracoviště.

Po studijních pobytech v Paříži se trvale věnuje urologii a v r. 1960 obhájí „velký doktorát“ na téma „Chirurgie hydronefrózy“. Jeho diplom doktora lékařských věd je druhým, uděleným na LF MU v Brně. To už docent Kučera dlouhá léta aktivně působí na čelných místech výboru Čs. urologické společnosti, je organizátorem několika odborných konferencí a sjezdů, angažuje se i v akademických funkcích na LF UP a překypuje energií. V r. 1963 je jmenován profesorem urologie, od 1. 2. 1964 se stává přednostou nově zřízené urologické kliniky a od června téhož roku vedoucím osamostatněné katedry urologie.

Kliniku i katedru vede déle než 20 let (do července 1985), dále vykonává funkci krajského metodologa pro urologii a v letech 1974–1992 i hlavního odborníka při MZD ČSR a ČR.

V letech 1985 – 1987 působí jako zastupující přednost Urologické kliniky v Brně, v r. 1988 pak odchází do důchodu a působí až do r. 1991 na snížený úvazek jako profesor na katedře urologie.

Hlavním tématem odborného jubilantova zájmu byla rekonstrukční chirurgie horních močových cest a močového měchýře a problematika urologické onkologie. Prof. Kučera první provedl a publikoval náhradu močového měchýře esovitou kličkou v Československu a první ve střední Evropě zavedl do běžné urologické praxe resekční plastiku ledvinové pánvičky, kterou později pro zvláštní tvary hydronefrózy originálně modifikoval. Zájem o obstrukční uropatie zahrnoval nejen problematiku megaureteru a subvezikální obstrukce, ale i močové infekce, úzce s jakoukoliv obstrukcí související.

Přednesl téměř 300 odborných přednášek doma i v zahraničí. Zajímavými, aktuálními, správně koncipovanými a srozumitelně přednesenými sděleními vždy upoutal po-

zornost. Byl dobrým a pohotovým debatérem, který dovedl do detailu vystihnout sledovaný problém a velmi dobře reprezentovat své pracoviště i československou urologii na jakémkoliv fóru.

Publikoval 167 časopiseckých prací v češtině, francouzštině, ruštině, polštině a němčině. Česky, rusky a německy uveřejnil 4 vědecké monografie, byl autorem v několika reedicích přepracovaných oblíbených skript pro mediky a spoluautorem několika učebnic urologie a učebnice traumatologie pro lékaře, nepostradatelných v postgraduálním studiu.

Neméně dával svým bezprostředním spolupracovníkům a stážistům na klinice, z nichž mnozí habilitovali, jiní se stali vedoucími urologických pracovišť, několik pak přednosty klinik. Šel jim totiž příkladem pracovním zápalem, vytrvalostí a neúnavností, někdy dokonce až umíněností v zájmu věci. Dovedl však naslouchat a zvažoval vždy i názory nejmladších ze svých spolupracovníků. Někteří nynější přednostové klinik dodnes vzpomínají na přísnou systematickosti, logiku úvah a bystrost ducha, kterou obdivovali, kdykoliv s ním konzultovali své nemocné ještě jako mladí asistenti po urologických ranních konferencích. Dokladem hluboké lidskosti a až skrupulózní pečlivosti byla péče, kterou věnoval pacientům své kliniky. Bylo pro něj samozřejmostí, že si šel zkontrolovat závažného nemocného ve večerních hodinách, v sobotu nebo v neděli. Tyto „noční a nedělní vizity“, nepřilíš mezi službu konajícími lékaři oblíbené, však byly pro ně samé výbornou školou vysoce specializované diagnostiky, školou „klinického čichu“ v předvídání průběhu choroby a školou strategie i taktiky vyvozených léčebných závěrů u komplikovaných stavů. Vždy na závěr přinášely ještě otázku: „A jinak je všechno v pořádku a nic nepotřebuješ?“ Otázku, jejíž váhu snad lékař plně docení, až když zjistí, že v okolí už nemá toho, kdo by ji mohl kvalifikovaně položit.

Odborná a vědecká činnost prof. Kučery byla oceněna mnoha uznáními doma i v zahraničí. Bylo mu uděleno čestné členství Československé lékařské společnosti J.E. Purkyně, čestné členství Československé urologické společnosti a zahraničních urologických společností: maďarské, bulharské, polské, německé a NDR a řádné členství Mezinárodní a Evropské urologické společnosti. Dále byl dopisujícím členem Francouzské urologické společnosti a členem Německé akademie přírodovědců „Leopoldina“.

Profesor Kučera je držitelem medaile Československé lékařské společnosti JEP, medaile Františka Palackého, zlaté medaile UP, medaile města Olomouce – Za zásluhy o město a dalších vyznamenání.

Vážený pane profesore, my, Vaši žáci a pokračovatelé, Vám děkujeme za všechno, co jste pro nás udělal a čemu jste nás naučil a přejeme Vám všechno nejlepší, především tolik potřebné zdraví.

*Za všechny Vaši R. Reif
a F. Zátura.*